

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.
Fél évre ... 90 Lei.
Egy negyed évre 45 Lei.
Egy óra ... 15 Lei.

Hirdetések
Árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyesület
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 220

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat
Egyetemes Regela Ferenc
rand L. (Jósef 16h-ut) 22.
TELEFON-SZÁM 121

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, október 18.

A királyváró Arad.

(Az ünnepségek programja.)

Vasárnap délután négy órakor magyarán érkezik a prefektura tanácstermében Radu Pancu prefektus elnöke alatt. Ott voltak az összes hatóságok vezetői, a jótékony négyesületek elnökei, az összes hitfelekezetek papjai, a helyőrség parancsnoka, az iskolák igazgatói és tanárai, a gyárak igazgatói. Mindenekelőtt felolvasták a királyi pár aradi tartózkodásának programját. Ez a program természetesen csak javaslat, amelyet az udvarnagyi hivatalhoz terjesztenek fel jóváhagyás végett. A program főbb vonásokban a következő:

A királyi pár első fogadtatása a megye határán Ujaradon történik ahol Radu Pancu prefektus és Belles Jenő dr. alispán a vármegye nevében üdvözlik az uralkodót, a királynét és a felséges vendégeket. Az aradi állomáson a vonat megérkezésekor Robu János dr. fő polgármester tart rövid üdvözlő beszédet, amelynek végzetével a vendéglátás tradíciós szimbólumát a kenyert és a söt nyújtja a király felé. A perronról az elsőosztályú váróterembe mennek a felséges vendégek, ahol a király rövid cercet tart. Az uralkodónak bemutatják az aradi hatóságok vezetőit, a jótékony intézmények két-három tagú küldöttségét, a gyárpar. kereskedelem és társadalmi intézmények vezetőit. A vasúti állomásról az ünnepiesen felszított városon keresztül a gör. keleti templomba mennek. Ott Papp I. János püspök a kereszttel és evangéliummal fogadja a királyt, a királynét és a kir. hercegeket és hercegnőket, akik egy rövid szentmisén vesznek részt. Ezután az udvar a város háza előtti térségre hajt, ahol három tribün állítanak fel. A középső tribünön helyezkedik el az uralkodó pár és az udvar. Dél felé kezdődik a díszfelvonulás. Az iskola csapatok nyitják meg a sorrendet, majd a katonaság elvonulása következik. Az etnográfiai felvonulás sok következnek erre. A megye különböző népviseletét mutatják be. Először jönnek a román típusok, azután következik a különböző sváb viselet, végül csikósok vonulnak elő. A hegyaljai szőlőművelés allegorikus képe következik ezután, amely a szüretet fogja ábrázolni. Ezután nemzeti viseletbe öltözött fiúk és lányok vonul-

nak el az uralkodó pár előtt. A hegyaljai faluk küldöttségét követ keznek ezután sorra. A delegációkat ötven éven felüli férfiakból állítják össze. Vadászok csoportjai vonulnak ezután el, akik feldisznított kocsikon vadászati trófeumokat mutatnak be, ezenkívül frissen ejtett különböző vadakat visznek végig a tribünök előtt, majd egy kovaszínci lakodalom csoportja következik, utána halmagiul háziipari kiállítást visznek végig kocsin, ezután hosszú sorban a megye különböző részeiből banderiumok lovagolnak el. Az elvonulás még sok más etnográfia érdekességét is fog produkálni. Arról is szó van, hogy az aradi gyárak is

részvesznek a felvonuláson. A délutáni program a gyárak látogatását öleli fel, este a színházban díszelőadás lesz. Ezután a Kulturpalota nagytermében bankett következik.

Dr. Robu János főpolgármester a következő hirdetményt adta ki: A királyi pár Őfelségeik és az uralkodó család tagjai legmagasabb aradi látogatása alkalmából a házak és nyílt üzlettel bírók üzleteinek nemzeti színű zászlókkal való fellebogozása és a főutvonalon az ablakok kivilágítása fog hivatalosan elrendeltni. Felkérem, illetve figyelmeztetem a város lakosságát, miszerint eleve gondoskodjanak az ünnepélyességhez méltó zászlók beszerzése, nemkülönben az ablakok világításához szükséges gyertyák és mécsek beszerzése iránt.

Arad magyar ságának kulturünnepe

(Az újjáalakított Kölcsey-Egyesület - Beszámoló a múlt-ról. - A jövő munkaprogramja.)

Arad magyar társadalmának ünnepe volt vasárnap délután: az aradi Kölcsey-Egyesület három esztendei szünetelés után ismét megkezdte működését és megválasztotta új tisztikarát. A tisztújító közgyűlésen előterjesztették az Egyesület kulturális programját. Ha az a lelkesedés, mely Egyesület életrehívásánál megnyilatkozott és a tegnapi közgyűlésen mindenkinek lelkét áthatotta a hatalmas és nagyszerű munkaprogram megvalósításánál is lebegni fog: Arad város magyar társadalmának kulturáját nem kell félteni, mert biztos, megindíthatatlan pilléreken fog nyugodni. Most már csak az van hátra, hogy a szent lelkesedés pillanatában fellebbant lelkesedés el ne aludjék és a komoly foglalkozásokat az eredményes munka is kövessék. Ha Arad magyar társadalmát látni fogja az új vezetőség eredményekben gazdag működését: tömött sorokban áll a városban a magyar kultúra terebélyes tává fog fejlődni. Az Egyesület tisztújító közgyűléséről az Aradi Közlöny tudósítója a következőkben számol be:

(A közgyűlés közönsége.)

Délután fél 5 órára hirdette a Kölcsey-Egyesület választmánya a tisztújító közgyűlés kezdetét. Már négy óra után nagyszámú a város intelligenciájából álló lelkes közönség gyülekezett a Kulturpalota tágas nagytermében. Ott voltak: dr. Barabás Béla ny. főispán, Kintzig János ny. főispán, a Színügy-gyámoltó Egyesület

elnöke, Löcs Rezső ny. polgármester, Kilényi János ny. városi főszámvivő, dr. Vágvolgyi Lajos főrabbi, Fodor Gyula, Hargittay Bertalan, Faragó Rezső, Maresch Gyula, dr. Mandl Vilmos, Petrovics Arzén, dr. Szöllösi Zsigmond, Szöllösi István, Kara Győző, Lejtényi Sándor, Németh Zsigmond, dr. Hecht Arnold, dr. Prohászka László, Schoor Béla, Leopold Zsigmond, Deutsch Andor, dr. Parecz Béla dr. Lukács Jenő, dr. Vajda Iván, dr. Weil Károly, Alföldy Pál, Natlánd Bernát, dr. Hercz Andor, Szendrey Mihály, Kallós József, Nachtnebel Ödön, Balla Frigyes, dr. Szalay Károly, Zima Tibor, dr. Vörös László, Károly József, Réthy József, dr. Borsos Béla, Joó Béla, dr. Krenner Miklós, Kneffel Lajos, dr. Schütz Henrik, és még számosan, akiknek lelkéhez nőtt Arad-magyar társadalmának kulturája. Igen szép számban jelentek meg a szépeit: irodalomért és művészetért rajongó aradi hölgyek, akik mindig leg-erősebb támaszai voltak a Kölcsey-Egyesületnek.

(Beszámoló a múlt-ról.)

Pontban fél 5 órakor felvonult az emelvényre a régi tisztikar Farkas Ferenc elnök vezetésével, aki a közgyűlést a lelépő tisztikar nevében megnyitotta. Néhány szóval vázolta az elmúlt évek történetét, azokat a nehézségeket, amikkel a tisztikárnak és választmánynak meg kellett küzdeni, hogy az Egyesületet a teljes megsemmisüléstől megóvhassák. Utána ifj. Vas Gusztáv rész-

letezte pontosan az elmúltakat, színesen megszerkesztett titkári jelentésében. Beszámolt a két pályázat eredményeiről, majd az Egyesület életéről az alatt az idő alatt, amíg kifelé nem tudott életnyilvánulást adni. Ha negatív eredmény is az, hogy az Egyesület választmányának és tisztikarának minden munkájával csak annyit sikerült elérni, hogy az Egyesület újabb életlehetőségét megadta a hatóság, de tekintetbe kell venni azt a számtalan akadályt, ami ez elé tornyosult, s akkor nem lehet kétséges, hogy a közgyűlés a felmentést készséggel meg fogja adni. A pénztári jelentések jóváhagyása után ifj. Vas Gusztáv felolvasta a módosított alapszabályokat, melyeket a közgyűlés minden vita nélkül elfogadott. Az alapszabályok módosításának legfontosabb pontjai: a népművelődési szakosztály felállítása (szabad iskolák, vasárnapi előadások, szabad lyceumok és egyetemek létesítése), vidéki körök szervezésével a környék magyarságának a kulturéletbe való bekapcsolása, főtitkári állás krea-lása. A közgyűlés az eredetileg 20 leire tervezett tagsági díjakat 24 leiben állapította meg, félévi beszédessel, júniusig visszamenő hatállyal. Utána az elnök javaslatára dr. Barabás Bélát, Dálnoki Nagy Lajost és Löcs Rezsőt tiszteletbeli tagoknak választották.

(Az új tisztikar.)

Ezzel a régi vezetőség mandátuma véget ért és a tisztikar lemondott. A közgyűlés korelnökké dr. Barabás Bélát választotta meg, aki a lelépő tisztikart néhány meleg szóval elbucszattatta, majd elfogadásra ajánlotta a régi választmány javaslatából az új tisztikart és választmányt, mely a következőkből áll:

Elnök: dr. Baross Lajos. Társelnökök: Farkas Ferenc, Leopold Zsigmond, Kintzig János, dr. Monay Ferenc és Purgly László. Al-elnökök: dr. Prohászka László, dr. Szöllösi Zsigmond. Főtitkár: Bérczy Lajos. Titkár: Reicher Endre. Pénztáros: Lantos Miksa. Ellenőr: Drosnyák János. Ügyész: dr. Velcsov Géza. Számvizsgáló bizottság: Fischer Antal, Kneffel Lajos és Maresch Gyula. A választmány tagjai: Alföldy Pál, Balla Frigyes, Csécsi Imre, Csillag Imre, Faragó Dezső, Falus Lajos, Fischer Aladár, Frint Lajos, Haller József, Hann Alajos, Hargittay Bertalan, Heinrich Sándor, Kaszab Géza, Kara Győző, gróf Károlyi Gyuláné, gróf Károlyi Gyula, Kepes Márton, Károly József, Kilényi János, dr. Krenner Miklós, dr. Lakatos Ottó, Lejtényi Sándor, Leitner Kálmán, dr. Lukács Jenő, dr. Mandl Vilmos, Matusik Márton, dr. Nagy Orbán, Neidenbach Emil, báró

Neuman Károly, Némethi Zsigmond, Nagy Dániel, dr. Párecz Béla, Pataky Sándor, dr. Pozsgay István, dr. Prohászka Lászlóné, Réthy József, Schill József, Stauber József, Szathmáry János, Szántó Szeréna, Szendrey Mihály, dr. Széll Lajos, Szöllősy István, dr. Tisch Mór, Unger Mór, ifj. Vas Gusztáv, özv. Vangyel Sándorné, dr. Vágvölgyi Lajos, Vásárhelyi Janka, dr. Wild Endre, dr. Vörös László, dr. Verner Sándor, Graltné Martini Hilda, Zima Tibor.

(A jövő munkája.)

Az új tisztikar nevében a családi okokból távollevő dr. Baross Lajos elnök helyett dr. Prohászka László magas szárnyalású beszédében köszönte meg a megválasz-

tást, majd Bérczy Lajos főtitkár adott programot az Egyesület kitűzött céljáról. Nem politizálni akarnak, a mi sem a multban sem volt, sem a jelenben nem lehet célja az Egyesületnek, csak dolgozni. De ehhez a munkához, hogy eredményes lehessen, minden tag teljes együttműködésére van szükség. Ki akarja építeni a célkitűzésben lefektetett elveket. Ezt a szakosztályok erőteljes működésével lehet csak elérni, amikbe bele akarja vonni az összes szellemi erőket. Eleven irodalmi életet akarnak kifejteni az Egyesület keretein belül. A nagy tetőszéssel fogadott főtitkári program után az elnök a közgyűlést berendezte és az új választmány megtartotta az első ülését.

színiüleg a többi kerületekhez lesz áthelyezve. Egyelőre azonban, a míg a jószágigazgatóság helyén a likvidációs hivatal működik, a tisztviselők ennek a hivatalnak a keretében fognak továbbra is Aradon működni.

oooooooooooooooooooo

Templomavatás.

(Dr. Frenthi püspök Aradon.)

Nagy ünnepek keretében tegnap reggel folyt le a görög katolikus templom felavatása. A Str. Vasile Stroeescu (Teleky utcai) görög katolikus templomban már reggel 7 óra előtt nagy számmal gyűltek össze a hívők. Az újjáépített és művésziesen renovált templom zöld lombokkal volt feldíszítve. Pontban 7 órakor érkezett meg a templomba dr. Frenthi Valer lugoji görög katolikus püspök, aki ünnepi beszéddel szentelte fel a templomot. Azután következett Popa József esperes beiktatása, majd Fruzsina Sándor tanár papá avatása. A mise után a város háza tanácstermébe vonult a püspök kíséretével, ahol ünnepi fogadtatás volt. Délben bankett volt a Fehér Kereszt nagytermében, amelyen részt vettek a lugoji vendégek és a város és a megye vezetői. Este dr. Frenthi Valer püspök megjelent a Kulturpalota nagytermében, ahol végig hallgatta a Lira dalkar hangversenyét. Ma délelőtt dr. Frenthi Valer püspök kíséretével együtt megjelent az ügyvédségi épülethöz és az üdvözlő látogatók megérkezése után lement a fogházba, ahol meglátogatta a görög katolikus vallású rabokat. A püspök több mint egy félórát töltött a törvénytársakkal.

Feloszlik az aradi jószágigazgatóság.

(Megkezdték a likvidálást. — Mi történik a tisztviselőkkel?)

Néhány héttel ezelőtt Farcasan Vazult, aki eddig az aradi jószágigazgatóságot igazgatói minőségben vezette, a buzási kerület élére helyezték át. A megüresedett igazgatói állásra új igazgatót nem neveztek ki. Ebből valószínűnek látszott, hogy az aradi jószágigazgatóság ilyen minőségben meg fog szűnni. Tegnap érkezett Aradra dr. Russu György, a clujai földművelésügyi vezérigazgatóság számvevősegi osztályának egyik főnöke, akit az aradi jószágigazgatóság likvidálásával bíztak meg. Dr. Russu a jószágigazgatóság likvidálásáról az Aradi Közlöny munkatársának a következőket mondotta:

"Az aradi jószágigazgatóság a román Impérium átvétele után Regiunea Dominiatává alakult át, azonban régi hatásköre nagyon megkisebbedett. A nagyobb bérbeadott uradalmak az új államalakítás következtében Magyarországnak és Jugoszláviának ju-

tozott. Kibővítették ugyan a még megmaradt hatáskörét azzal, hogy a clujai telepítési felügyelőséggel egyesítették, illetőleg azt alárendelték az aradi jószágigazgatóságnak. Ezenkívül a bánáti közalapítványok feletti igazgatási jogát is hozzácsatolták. Az agrárreform értelmében megtörtént kisajátítások következtében a nagyobb uradalmak, körülbelül 50 ezer hold, szintén kikerültek az igazgatóság hatásköréből, a telepeket azonban a kisajátítás nem érinti s erre vonatkozólag intézkedik is az agrártörvény. Miután az aradi jószágigazgatóság most már átalakult likvidációs hivatallá, a telepesek valószínűleg egyesítettetni fognak igazgatás tekintetében a még létesítendő többi teleppel. Az egyházak feletti patronázs-joga pedig a kultuszreszortra fog átszállani. Az aradi igazgatóság tisztviselőinek egyrésze nyugdíjba megy, másik része pedig való-

Gránát-robbanással

kiraboltak egy bankot.

BUCURESTI. A Banca Romaneasca kisenevi fiókja ellen vakmerő rabló-támadást követtek el. Néhány bandita behatolt a bankba és ott egy gránátot dobtak el, amely felrobbant, de senkit meg nem sebesített. A megrémült tisztviselők szerte széjjel szaladtak. Ezt a rablót felhasználva az egész pénztárt kifosztották.

Eltávozásuk után egy őrző feltartóztatta őket. A letartóztatás veszélyét látva az őrző közé dobtak egy gránátot, amely egy tisztet megölt, 2 katonát súlyosan megsebesített. A rablók ezután futásnak eredtek, a katonák üldözésbe vették őket és közülük kettőt lelőttek, hármat pedig elfogták.

oooooooooooooooooooo

Álhir a repatriáltakról.

(A magyarak mindenkit átvettek.)

Tegnap az a hír terjedt el Aradon, hogy a repatriáltak 25 vagonból álló vonatát Csabáról a magyar hatóságok visszautasították. Ebben az irányban kérdést intéztünk Vátián Aurélhoz, a repatriáló hivatal főnökéhez, aki azonnal telefonon érintkezésbe lépett a curcioi állomásfőnökkel és a vánfőnökséggel, ahonnan azt a felvilágosítást kapta, hogy Magyarszágról egyetlenegy repatriáltat sem utasítottak vissza, sőt a magyar hatóságok a legnagyobb előzékenységet tanúsították a repatriáltak befogadásánál és azokat sem küldték vissza, akik nem rendelkeztek a menekültügyi hivatal beutazási engedélyével, csak a községi hatóságok engedélye volt kezükben.

Budapesten minden drágul.

(Négy ezer korona a legolcsóbb férfiruha. — Emelkedik a divatcikkek ára. — Mennyiért varrnak egy női ruhát? — A fehérnemű is drágul. — Háromezer korona a divatos női kalap.)

Egy nemrég Budapestről Aradra érkező kereskedő érdekes részleteket mondott el a magyar fővárosban egyre nagyobb mérvet öltő drágaságról. Mindenekelőtt az öltözködés drágult meg Budapesten. A magyar gyárak olcsó, durvabb anyagot készítenek s így a finomabb téli szöveteket külföldről kell hoztatni. Leginkább angol szöveteket importálnak Magyarországra. Egy yard valódi angol szövet ára Angliában 21 shilling, a mi méterenként magyar pénzben 3850 koronát jelent. Ehhez hozzá kell számítani az új vámot, méterenként 200 koronát és a 100 korona szállítási költséget méterenként. Persze mindenhez hozzá kell számítani még a hozzávalókat és a csináltatási költséget. Egy télikabát selyembélése 4 ezer korona, a serge bélés 1500 korona. A hoz-

závaló körülbelül 3000 koronába kerül, a munkadíj pedig 800 koronába. Elsőrangú férfi öltöny mérték után Budapesten 8—9 ezer koronába kerül. Még sokkal nagyobb a drágaság a nők öltözködése terén. A női télikabát, ha divatszertint készíttik, méterje 1200 koronánál kezdődik, de a jobb minőségű méterje 1800 korona. Ha azután prémmelegre akarják a kabátot feldíszíteni, a legolcsóbb prémért is 4 ezer koronát kell fizetni. A finomabb prémek árát meg se lehet fizetni.

A középosztálybeli ember ruházódásának problémája megoldhatatlan. Van Budapesten szabó, aki 4000 koronáért is hajlandó férfiruhat készíteni, de oly silány minőségű anyagot ad, hogy maga a szabó sem mer félévi tartosságáért kezkeskedni. Egy jobb felöltő vagy télikabát ára minőség szerint 5—10 ezer korona között váltakozik. A nagyobb szabó cégeknél egy öltöny megvarrása 4—6 ezer korona. Frakk vagy szmoking megvarrása 5—7 ezer korona. Az a ruha, amelyért egy belvárosi szabónál a régi békevilágban 80—100 koronát fizettek, most 13—15 ezer koronába kerül. A férfi városi bundák ára 30 és 150 ezer korona kö-

zött váltakozik. Az utolsó két hónap alatt a férfi divatcikkek ára megkétszereződött. Egy jóminőségű selyem nyakkendőnek 650 korona az ára. A hosszú cérna harisnyáé 500 korona. Jóminőségű férfi kalap nyulszőrből 1000—1200 korona; ujabban rendelt keménykalap 2600—3000 korona. A készített ing ára 1200—1300 korona. A dupla gallér ára 90, a szimpla galléré 75 korona. Kivétel van arra is, hogy rövid időn belül a férfi divatcikkek ára 50—100 százalékos emelkedést ér el.

A normális ár idején a női ruha beszerzése nem okozott nagyobb fejtörést. Most azonban szinte lehetetlen a hölgyeknek öltözködniük. A leggyorsabban készíthető ruha, ha az anyagot és a kelléket a megrendelő szerzi be, 6—10 ezer korona. A ruha megvarrásáért a legolcsóbb szabónő is elkér 3—4 ezer koronát. Egy belvárosi divatcégnél csupán a facon ára 6—10 korona. A készítmény 6 ezer koronánál kezdődik és még 30 ezer koronánál sem végződik. Egyszerű délutáni látogató ruha díszítés nélkül 6—8 ezer korona. Díszítéssel 10—14 ezer korona. Az elegáns hölgyvilág szabónő délutáni ruháért 12-

20 ezer koronát, estélyi ruha elkészítéséért 15—30 ezer koronát is elkérnek. A legegyszerűbb blúz ára 350—800 korona, finomabb anyagból készült blúz ára 2000 és 6000 korona között váltakozik. Kézeny mosható prém díszítéssel 8—16 ezer korona, de vannak 20, sőt 24 ezer koronás darabok is. A leggyorsabban készíthető premből készült boa 6500 korona. Van azonban 40, sőt 50 ezer koronás boa is. Női városi bunda ára 40 ezer koronánál kezdődik, van azonban olyan bunda is, amelyért 200 ezer koronát kérnek. A fehérnemű a nyár óta 100 százalékkal emelkedett, aminek az oka, hogy a pamutfonal 28 cseh koronáról 84 cseh koronára emelkedett, a lenfonál pedig 20 százalékkal drágult. Ez azután meg is látzik a forgalmon. Régebben mindennapos dolog volt, hogy egész készlet fehérneműt vásároltak menyasszony számára, ma azonban csak darabonként vásárolnak fehérneműt. Manapság csak a hirtelen meggazdagodott emberek tudnak egész készlet fehérneműt beszerezni. A női kalapok terén is óriási a drágaság. Egy valamirevaló női kalap ára 3000 koronánál kezdődik.

LEGUJABB.

Lemondatták a görög királyt.

LONDON. A Daily Express athéni távirata szerint Görögországban a görög hadsereg katasztrofális vereségének hatása alatt erős mozgalom indult meg, hogy Konstantin királyt lemondassák a trónról.

A velencei egyezmény.

BUDAPEST. A velencei meg egyezés még a következőket tartalmazza: A területi kérdéshez tartozik a határkiigazítás. Ausztria kötelezte magát arra, hogy a határkomisszió határozatait magára nézve elismeri, illetve miután felbontásnak a népek szövetségének tanácsához van helye, annak döntését véglegesen elismeri és azt végrehajtja. Ez annyiban eredmény, mert a Millerand féle kísérőlevél értelmében a népszövetség döntése még nem végleges döntés. Itt Ausztria arra is kötelezte magát, hogy a legrövidebb idő alatt visszaadja azokat a területeket, melyeket a komisszió Magyarországnak ítél. Ugyancsak kötelezte magát az osztrák kormány arra is, hogy a határkiigazító bizottságok munkáját megindítja és befejezti.

Két héttel azután, hogy a soproni szövetségközi tábornoki bizottság megállapítja a pacifikáció végrehajtását, megindulnak a tárgyalások az osztrákokkal a vagyoni, illetve pénzügyi követelések rendezésére. Amennyiben ezek a tárgyalások két héten belül nem járnak eredménnyel, vegyes döntő bíróság fog végérvényesen dönteni. A döntőbíróban egy magyar és egy osztrák tag is lesz, az elnököt pedig a népszövetség tanácsa, illetve a svájci köztársaság elnöke jelöli ki. E tárgyalások révén átvett államvagyonnak megfelelő tőke összegét követeli a magyar kormány, Ausztria pedig felszámíthatja a késedelmes átadásból beállott kárt. Ausztria eleinte azt is követelte, hogy az összes károkat megtérítsék, amelyeket a bandaharcok idéztek elő, valamint azokat is, amelyek azáltal álltak elő, hogy Sopront és környékét Ausztria elvesztette és így a neki jutott területen új fővárost kell kreálnia. Ezt a követelést azonban visszautasították.

A meg egyezés következő pontja az általános amnesztiára vonatkozik. Ausztria arra kötelezte magát, hogy kivéve a közönséges bűncselekményeket politikai tekintetben az egész lakosságnak általános amnesztiát ad és senkit politikai tettéért nem üldöz. A tisztviselő kérdésre vonatkozólag Ausztria arra kötelezte magát, hogy tömeges elbocsátásokat nem fog eszközölni. — Magyarországnak nincs kifogása az ellen, hogy Ausztria egyik vagy másik alkalommal tartott tisztviselőt elbocsátson, de ezt csak egyénileg teheti, mert minden így külön vizsgálandó meg. Ausztria tartózkodni fog

a tisztviselők politikai üldöztetésétől, az elbocsátott tisztviselőkkel szemben pedig fennáll a nyugdíj kötelezettsége.

Belgrád haragszik Benesre.

BÉCS. A Montagszeitungnak jelentik Prágából: Mértékadó cseh körökben tisztában vannak azzal, hogy Benes politikája a nyugatmagyarországi kérdésben súlyos vereséget szenvedett. A csehek az olasz politika eljárását felháborítónak találják. Benes egykori nagy presztizsének vége és szemére vetik, hogy Olaszországgal szemben mérhetetlen gyöngeséget mutatott, amely annál kevésbé volt helyén, mint-hogy Pasicz szerb miniszterelnök is erélyes fellépést követelt az olasz intrikák ellen. Belgrádban ezért nagyon haragsznak Benesre és azzal vádolják, hogy elárulta a közös ügyet azzal, hogy egyszerre nem törődött a nyugatmagyarországi kérdéssel és cserben hagyta Szerbiát, amelyet kiszolgáltató Olaszországnak.

Sport.

Vándordíjmérkőzések.

(Törökvs—AAC. 1:1 (1:0.))

A bajnoki mérkőzés eredménye megismétlődött. Bár az AAC. csapata volt fölényben, kénytelen volt eldöntetlen eredménnyel megelégedni. Mentségül szolgál, hogy egyik legjobb embere, Pörös, sérülés miatt kénytelen volt már a játék elején a pályáról elhagyni. A Törökvs csapatában a hátvédpár brillírozott, míg csatársora lefutásaival állandó veszélyt jelentett. Egy ilyen lefutásból érték el egyetlen goaljukat korner után Halasi révén az első félidő 19. percében, melyet az AAC. Gombóc révén a második félidő 21. percében kiegyenlített. A Törökvs csapatából jó volt Valentini, Perweiler és Szikula, az AAC. csapatából kivált Kolombán, Bartolf, Kenderessi és Gombóc játéka. Bíró: Pálkás (AMTE.) AAC. II.—Viktória 2:0 (0:0.) Bíró: Mánya (ATE.)

CFR.—ATE. bajnoki mérkőzés 1:1 (1:0.) Erőviszonyoknak meg nem felelő eredmény. A tartalékkal szereplő ATE. csapata csak eldöntetlen eredményt tudott elérni a két új játékosal megerősített CFR. csapataival szemben. A bíró Vasvári CFR., Löwinger és Feldmann ATE. játékosokat indokolatlanul kiállította. Az ATE. csapatában a csatársor volt gyenge, a fedezetsor ellenben hivatása magaslatán állott. A CFR. csapatának minden egyes tagja, de különösen a közvetlen védelme játszott lelkesen, egyes játékosoknak azonban le kellene szokniok durvaságukról. Az első félidő mezőnyjátékban folyik le eredménytelen ATE. fölény mellett, míg a szerencsés CFR. csapata egy lefutásból Horváth lövésével a 26. percben megszerzi a vezetést. A második félidőt állandó ATE. fölény jellemzi, de a pecsét játszó csapat csak a 40. percben tud kiegyenlíteni Licker szép akciója után, Szabó lövésével. Bíró: Pálkás. CFR. II.—ATE. II. 2:1 (2:0.) Bíró: Gencsi (AAC.) Kinizsi—TMTE. bajnoki mérkőzés Timisoarán 1:0 (0:0.) A goalt Schüller rugta. Bíró: Kovács (AVTK.) NAC.—Törökvs bajnoki mérkőzés Oradea-maren 2:1 (0:1.) A NAC. goaljait Kubicek és Romvári, a Törökvs goalját Papp rugta. Steinhübel (AVSE.) bíró a közönség majdnem inzultálta.

— Birkózóverseny Arad város bajnokságáért. Vasárnap este tartották meg az Arad város bajnokságáért rendezett birkózóversenyt, melynek eredményei

ismét a Toldi klub javára dőltek el. A rendezőség hibáján kívül a benevezett cluji és salumarei versenyzők elmaradtak és így csak a timisoarai Kinizsi, az AMTE. és a Toldi birkózói indultak, de a verseny így is sok élvezetet nyújtott a sportkedvelő közönségnek. Sajnos, kellemetlen közbeszólások zavarták meg a verseny lefolyását, mivel az AMTE. sportpublikuma a football-pályákon divattossá vált izléstelen viselkedését itt is igyekezett meghonosítani és csak a rendezőség közbelépésére sikerült elcsillítani a lármázókat. Az eredmények különben a következők: Pehelysúly: 1. Laza (Toldi.) 2. Fülöp (Toldi.) 3. Fleisch (Toldi.) Könyvsúly: 1. Tusz (Toldi.) 2. Antalffy (Toldi.) 3. Guba (Toldi.) Középsúly: 1. Stern Pál (Toldi.) 2. Kilian (AMTE.) 3. Kovács (AMTE.) Közép B. súly: 1. Gelb József (Toldi.) 2. Gelb Ottó (Toldi.)

— Megjelent a Vidéki Sport legújabb száma, mely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

Borbély, aki operál.

(Feljelentett aradi kuruzsló.)

Érdekes feljelentés érkezett ma a városi orvosi hivatalhoz. A feljelentés szerint Kristóf György borbélymester, akinek két és fél évvel ezelőtt borbélyüzlete volt a Str. Horia (Széchenyi utcában) jelenleg foghuzással, gyógyítással, operációval és érvágással foglalkozik. Dr. Cucu Vazul városi főorvos ma megidézte az orvosi hivatalba Kristóf Györgyöt, aki elmondotta, hogy már 35 éve foglalkozik az emberek gyógyításával, még pedig állandóan a legnagyobb sikerrel. Amint mondja foghuzás és érvágás tulajdonképpen kizárólag a borbélymesterek hatáskörébe tartozik és még egyetlen paciense sem volt, akinek panaszra lett volna oka a kezelés után. Dr. Cucu Vazul városi főorvos megmagyarázta a borbélymestereknek, hogy a törvény szerint szigorúan büntetik azokat, akik diploma nélkül foglalkoznak gyógyítással és szigorúan eltiltotta a gyógykezeléstől. Kristóf kijelentette, hogyha kell, a legmagasabb fórumig is megfeleltetné a főorvos határozatát.

— Glattfelder jubileuma. Timisoara. Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök szombaton tartotta meg huszonöt éves papi jubileumát. Dél előtt kilenc órakor a belvárosi székesegyházban a püspök elmondta ezüst miséjét, melyen a katolikus tanulmányi és az egyházmegye papjai vettek részt. Körülbelül négyezer ember volt a templomban, mely zsufolásig megtelt. A jubiléus főpap azután ünnepi predikációt mondott. Beszédét magyar nyelven kezdte és németül fejezte be. Mise után a püspöki palotában fogadtatás volt. Szombat este fáklyásmenet volt, vasárnap pedig a polgárság ünnepelte meg a püspök jubileumát. Az ünnepségen Aradról Monay Ferenc minorita rendfőnök és dr. Lakatos Ottó minorita házfőnök vettek részt.

HIREK.

— Te Deum. Vasárnap délelőtt Ófensége Károly trónörökös születésnapja alkalmával minden templomban Te Deumot tartottak. Az istentiszteleteken a hatóságok vezetői is megjelentek.

— Bejelentési összejárás. E hó 18-án kedden jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Str. Bratianu (Weitzer J-utca). II. rendőrkerületben: Str. General Bertelott (Atzél Péter-utca). III. rendőrkerületben: Str. Sava Raicu (György-utca).

— A miniszter gyilkosa. Belgrád. A minap indult meg a pör Draskovics belügyminiszter gyilkosai ellen. A pör elsőrendű vádlottja, Csolakovics a tárgyaláson határozott hangon kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert Draskovics meggyilkolásával lelkiismereti kötelességét teljesítette. A szerb zsarnokság, mondotta, elnyomja a horvátokat és Jugoszláviában rosszabb a helyzet, mint a háború előtt volt. Azért fordult a kommunizmus felé, mert azt remélte, hogy ez lesz a kivezető út. Még megjegyezte, hogy Draskovicsot mint ember sajnálja, de meggyilkolásával a horvát nemzeti érdeknek vélt szolgálni. A bűnpör tárgyalása két-három hétig fog tartani.

— Özv. dr. Lakatos Izsóné. Városszerte mélységes részvételt keltett az a tragédia, amely özv. dr. Lakatos Izsónét sulytotta, egyetlen leánya elhunytával. Az urinót annyira megviselte a csapás, hogy komoly következményektől lehetett tartani. Özv. Lakatosné rokonai a temetés után Szalontára szállították, hogy családja körében legyen. Ma az a távirati értesítés érkezett Aradra a család egyik barátjához, hogy az urinó teljesen jól érzi magát és minden iránt érdeklődik. Értesülésünk szerint a sors csapásaitól oly nagyon sújtott urinó rövid időn belül visszatér Aradra.

— Eljegyzés. Salamon József kereskedő Nagyszalontáról eljegyezte Berger Zsófikát. (Minden külön értesítés helyett.)

— Enyhébb ítélet a petroseni bányamunkások pörében. Bucurest. A felsőbb katonai bíróság ma tejezte be a petroseni bányamunkások pörének tárgyalását. A vádlottak közül felmentették Kolda Lőrincet, Brahn Sándort, Luestea Istvánt, Jaminszky Rezsőt, Vajda Mihályt, Kolda Antalt, Marz Bélát, Matei Károlyt, Lakatos Mihályt és Seposino Sándort. Az éleifogytiglani kényszermunkára ítélték ítéleteit a következő módon szállították le: Balogi, Kovács és Bíró Márton fejenként egy-egy évet kaptak, Ciogosi és Gheragheci egyenként két évet, Bech és Kelemen pedig egyenként három évet. Az elítéltek nem felebbezték.

A felrobbant erőd.

(Eltemették az áldozatokat.)

BUCURESTI. A rudeni robbanás 15 áldozatát tegnap temették el fényes katonai pompa kíséretében. A temetésen a hadügyminiszter is képviseltette magát. A koporsókat a környék lakossága, a hadügyminiszterium, a tisztikar és a legénység számtalan koszorúval borították. Még 8 katona holléte ismeretlen, ezek bizonyára a romok alatt vannak eltemetve. A robbanás színhelye rettenetes látványt nyújt. Egy kilométeres körzetben minden gyümölcsfa, széna elégett. Az erődben levő összes épületek teljesen eltűntek. Hiteles megállapítás szerint a robbanás következőleg történt. Egy katona kézigranátokkal telt hordót akart felemelni, a mikor a hordó feneké kiesett. Nehogy a gránátok a földre essenek, a lehulló gránátok felkapott és véletlenül egy gránát-nak a gyújtó zsinorját fogta meg, a mely a rántás következtében füstölni kezdett. A többi katona látván a füstöt, nagy lármával menekültek a füstölgő gránát közeléből. A közelben dolgozó többi katonák a kik gránátokat és egyéb robbanó anyaggal telt ládákat raktak fel, a nagy kiabálás folytán annyira megrémültek, hogy a kezükben levő robbanó anyagokat eldobták. Az így eldobott gránátok idézték elő azután a végzetes robbanást. Az erőd környékén levő községek lakossága is több 100 ezer leu kárt szenvedett a robbanás következtében.

Bélyeghamisító fiatalemberek.

(Jó családból való ifjak bünszövetkezte.)

Nagyszabású bélyeghamisító bandát fedezett fel az aradi Sigurancia. Több idegen városbeli jól öltözött fiatalember végigjárta az aradi üzleteket és cigaretta hüvelyekre és más monopol cikkekre való bélyegeket kínáltak megvételre. A fiatalemberek előadták, hogy a bélyegek hamisak, de oly ügyesen vannak utánozva, hogy azt lehetetlenség megállapítani. Természetesen természetesen a hamis monopol jegyeket. Több kereskedő hajlandónak mutatkozott a vételre és nagy mennyiségű hamis bélyegyet vásárolt az ügyes szélhámosoktól. Az aradi állambiztonsági hivatal detektívjeinek feltűnt a fiatalemberek üzérkedése, igazolásra szólították fel őket és zsebeikben nagy mennyiségű hamis bélyegeket találtak. A Sigurancia detektívok tartóztatták a fiatalembereket, a kik közül állítólag több igen jó családból való. A Sigurancia ma délután átkísérte az ügyészségi fogházba a bélyeghamisítókat, akiket holnap délután fog kihallgatni a vizsgálobíró.

Kállay Jolánt öngyilkosságba kergették.

(A férj és anyós büne. — Kifosztották a művésznőt.)

Sokan emlékeznek Aradon Kállay Jolánra, aki a vidék egyik legtehetségesebb primadonnája volt. Szertelen természete sok kalandba sodorta a művésznőt s éppen ezért senki sem csodálkozott azon, hogy legutóbb, mint egy távirat jelentette, Pozsonyban megmérgezte magát, mert idegei felmondották a szolgálatot. Kállay Jolán legutolsó öngyilkossági kísérletéről budapesti tudósítónk most a következő szenzációs részleteket jelent.

Kállay Jolán jelenleg Budapesten tartózkodik, ahol elmondotta egy hírlapírónak, hogy férjével Pozsonyban telepedett meg. Cseh tiszték sűrűn jártak hozzájuk és férjével beható tanácskozásokat folytattak. Férje nem nyilatkozott előtte ezekről a sűrű látogatásokról, de később megtudta, hogy férje besugója a cseheknek. Amikor emiatt szemrehányást tett neki, férje arra akarta rákényszeríteni,

hogy a büntársa legyen. Ő azonban ezt megtagadta. Ekkor az anyósa azt mondta, hogy *legjobban teszi, ha öngyilkos lesz*, mert helyzete veszélyessé vált és nem biztosíthatják az életét. Férje egy dobozt vett elő, anyósa pedig vizet hozott és ekkor felszólították, hogy *vegye be a mérget*. A dobozban 45 félgrammos veronál pasztilla volt. Kállay bevette a mérget, nehogy megölje. Elvesztette eszméletét s ekkor kórházba szállították, ahol csakhamar magához tért. *A férje a kórházból többolydába vitette*. Ezt megtudta egy Németh János nevű magyar színész. Kállay Jolán régi pályatársa, aki az ápolónő segítségével tíz nap mulva megszöktette és Budapestre segített. Kállay Jolán még elmondotta, hogy férje 700 ezer korona készpénzt, minden ékszerét és értékeit kicsalta tőle.

Az osztrákok hajlandók lemondani Sopronról.

(Gróf Bethlen és gróf Bánffy Budapestre érkeztek.)

BÉCS. A Montagszeitung írja: Az olasz külügyminiszternek a nyugatmagyarországi kérdésben elfogadott javaslata lényegében ugyanaz, mint amit annak idején külügyi bizottságban a szociáldemokraták indítványoztak. Eppen ezért, a szociálisták a ratifikálásnál nem fognak nehézségeket támasztani. — A keresztény szociálisták véleménye megoszlik. A legnagyobb ellenállást a németek tanúsítják, de a konzervatívok hajlandók a tárgyalásokba belemenni. Az osztrák politikai körökben terjed az a felfogás, hogy legcélszerűbb volna, ha Sopront és környékét ünnepélyes tiltakozással minden további nélkül átadnák Magyarországnak, mert a népszavazás kétségtelenül Magyarország javára dől el. Az osztrák felfogás szerint ezzel legális jellege lenne Sopron elvesztésének.

RÓMA. A Giornale d'Italia munkatársa előtt Della Toretta olasz külügyminiszter nyilatkozott a velencei értekezletről. Azt hiszi, hogy közvetítésével nagy szolgálatot tett Magyarországnak és Ausztriának. Mindkét állam kormányelnöke igen meleg háláját fejezte ki Olaszországnak és biztosította őt arról, hogy a két állam barátságos viszonyban fog élni. Akciójával Olaszországnak azt a misszióját akarta szolgálni, amely a béke, a rend és szabadság biztosítására irányul. Olaszország nem keres vazallusokat a dunai államok köréből, csupán azon örökdi, hogy a régi monarchia helyén kialakult egyensúly meg ne billenjen. Ne engedje meg, hogy ezen államok közül az egyik elnyomja a másikat. Az utódállamok mindenkor bizalommal fordulhatnak Olaszországhoz, pártatlan barátjukhoz.

BUDAPEST. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök és gróf Bánffy Miklós magyar külügyminisztert Velencéből való megérkezésük alkalmával tegnap

a nyugati pályaudvaron ezrekre menő sokaság fogadta. A minisztereket Lázár Andor a Nemzeti Szövetség alelnöke üdvözölte. A velencei konferencia volt az első igazi alkalom arra, mondotta, hogy a magyar egységes nemzeti gondolat pártviszályoktól mentes szavát hallatta olyan helyen, a honnan az messze hallatszik. Turcsány Egon az Ébredő Magyarok Egyesülete nevében beszélt, majd Jancsó Benedek szólalt fel és többek között ezeket mondotta:

— Taján soha sem volt olyan pillanat, amelyben a magyarság anyira egynem érezte volna magát, mint most Velencében. Bizunk Sopronnak és vidékének hazafiságában, hogy legalább ezzel a kis résszel fog Magyarország megnagyobbodni.

Gróf Bethlen István meghatva mondott köszönetet s többek között ezeket mondotta:

— Tény, hogy megmentettünk egy magyar várost, ha a város is úgy akarja. Megmentettünk nagy célokat. Megmentettük a gazdasági követeléseket, amelyeket az ügyszö fűztünk. Elértük, hogy határkiigazítás rendjén rövidesen eldől, milyen területek fognak esetleg Magyarországhoz kapcsolódni. Elértük, hogy egy győző hatalom oldalán egyenrangú félként tárgyalhattunk. Elértük, hogy a társadalom és a kormány egységesen működtek, hogy ki tudtuk kapcsolni azokat az ellentéteket, amelyek eddig nagy akciónkat tönkretették.

Délután a magyar delegáltak számoltak Horthy kormányzónak és a minisztertanácsnak, kedden pedig a külügyi bizottságban számolnak be utjuk eredményéről.

Polgári uralom Oroszországban.

LONDON. A Timesnek jelentik Helsingforsból: A Moszkvából visszatért finn követ jelentése szerint Oroszországban küszöbön áll a polgári uralomhoz való visszatérés.

Megnyílt a hegyaljai közpince.

(Hétezer hektár bor elhelyezése.)

Már régen foglalkoztak egy a Hegyalján létesítendő közpince tervével, de megvalósulásra csak a múlt évben került a terv, amikor is a közpince berendezését Miniser megkezdték. Ebben az évben folytatták a közpince berendezési munkálatait, sőt annyira kiegészítették a hiányokat, hogy ez év közepére teljesen el is készültek a munkálatokkal. A pince befogadóképessége hét ezer hektoliter, melyből négy ezer üveggel bélelt cementhordókban a többi három ezer fahordókban nyer elhelyezést. A közpincében kezelésre bárki elhelyezheti borát. Elsősorban azonban a kistermelők helyi igényét elégítik ki s amennyiben még hely van a közpincében, a nagytermelők borait is elfogadják kezelésre. A nagytermelők részéről máris nagy érdeklődés nyilvánult meg a közpince helyeinek lefoglalása iránt. Az állam a bor kezeléséért hektoliterenként 1 leu és 50 bani hely- és kezelési illetéket számít fel, ezenkívül a bor értékesítése esetén a bor eladási árának fél százalékat átjutalék gyanánt. A közpincét igazgatási szempontból az I. szőlészeti főkerületbe osztotta be a clujai földművelésügyi államtitkárság egy tegnap a jószágigazgatóságához érkezett rendeletével, melyben egyidejűleg a közpincének a nyilvános használatra való átadását is elrendelte. A közpince vezetésével pedig Forster Sándort bízták meg.

A férjgyilkos asszony öngyilkossági kísérlete.

Patkó Zsigmondnét a múlt évben életfogytiglani fegyházra ítélte az aradi törvényszék, mert férjének ágyába robbanó gránátot tett és mikor a szerencsétlen mit sem sejtő ember este lefeküdt aludni, a gránát felrobbant és darabokra tépte. Patkóné büntetését az ítélőtábla 15. évre szállította le. Patkóné közben fiait beperelte, mert azok apjuk örökségéből nem adtak semmit gyilkos anyjuknak. Dacára annak, hogy a büntető törvénykönyv szerint, ha valaki szándékosan idézi elő valaki halálát, az nem lehet annak örököse, a Patkó fiúk egyezséget kínáltak fel anyjuknak és egész tekintélyes összeggel akarták őt kielégíteni. Patkóné azonban kijelentette, hogy bevárja a per lefolyását és nem egyezkedik. Patkó Zsigmondnét szokástól eltérően nem szállították el a nagyenyedi fegyházba, hanem az aradi ügyészségi fogház szakácsnőjének tették meg. Ilyen minőségben látszólag beletörődött sorsába a férjgyilkos asszony. — Tegnap délután azonban, mikor a padlásra ment, kiugrott a padlásablakon. Nem sikerült az öngyilkossági kísérlete, mert bekecselt az első emeleten levő dróthálóba és súlyos zúzódási sebeket szenvedett. Beszállították a közpincébe. Állapota nem veszélyes.

— Egy költő jubileuma. Budapest. Palágyi Lajosnak, a neves magyar költőnek negyven éves írói jubileumát ünnepelték tegnap. Rákosi Jenő, Vázsonyi Vilmos, Kóbor Tamás, Koroda Pál és Orbók Attila beszéltek a jubileumon a magyar irodalom és sajtó hívatásáról. Palágyi Lajos az aradi vértanú-szobor leleplezésére írt pályadíjas ódájával tette nevét ismertté.

— Új beosztások a pénzügyigazgatóságban. A pénzügyigazgatóság elkészítette az új hivatali beosztást. Az új átcsoportosítás teljesen átforgatta az eddigi beosztási rendet. Az adminisztrációs osztály új főnöke Gláva György, egyenes és luksuszadó osztály főnöke Korrik Roszsián Mihály, szesz- és fogyasztási adó osztály főnöke Kaba György, illeték osztály főnöke Petrovai Vazul, pénztár osztály főnöke Pescariu János, pénzügyőrség főnöke Stoica György.

— Dr. Moga Ornólia orvosi rendelőjét október hó 16-tól Str. Closea 5. (volt Szentlászló-utca) helyezte át.

— Gázolt az automobil. Ma délelőtt 9-10 óra között a Catea Aurei Vlaicu (Pécskai-utca) a 7. számú automobil elgázolta Szóke Bözsi 15 éves leányt. Az autó oly gyorsan haladt, hogy az uttestem menő leány már nem tudott kitérni előle. Az elgázolt leány lábtöréssel szenvedett, beszállították a gyermek-kórházba. A gondatlan sofőr ellen az eljárás megindították.

— A luxuscikkek behozatala. A Monitorul Oficial ma Aradra érkezett száma közli a kereskedő körökben már oly régóta várt rendeletet, mely szabaddá teszi oly luxuscikkek behozatalát, melyeknek importja eddig egyáltalán tilos volt. A rendelet megszünteti az eddigi táblázatokat s három új táblázatot állít fel, az A) táblázatba azok a cikkek tartoznak, melyek behozatalánál az eddigi 50 százalékos értékvám helyét a megállapított vámtételén kívül külön luxuscikkek is fizetendő. A B) táblázatban levő áruk vámjá aranyban fizetendő, míg a C) táblázatban felsorolt áruk behozatala továbbra is tilos marad.

— A mérnök- és építészegyesület közgyűlése. Az aradi megyei prefektúrához ma kérvényt nyújtott be az aradi mérnök- és építészegyesület nevében Koromzai Frigyes az egyesület alelnöke, melyben kéri az egyesület október 19-én megtartandó közgyűlésének engedélyezését.

— Érdekes bolygó együttállás. Október hónapban a Venus, Mars, Jupiter és a Saturnus mind reggel 3 óra tájban kell. Október 22-én reggel a Venus és a Saturnus, 25-én pedig a Venus és a Jupiter lesz egy állásban. Mindkét esetben a bolygók oly közel látszanak egymáshoz, hogy a holdkorong köztük épen elférne. A négy bolygónak ez a ritka közelsége szép látvány lesz az érdeklődők számára.

— Álkulos betörők. Ma délből egy és két óra között Grünbaum és Társa a Sif. Metlanu (Forray-utcai) üzletébe álkulccsal behatoltak és onnan különböző vászonárukat 6000 lei értékben elloptak. Ugyanezen időben a Bul. Regina Marian (Andrássy-tér) levő Salon Artístiquebe álkulos betörők hatoltak be, ahonnan több brilliáns-ékszert vittek el 10 ezer lei értékben. Mindkét esetben

meglejték a rendőrségen a feljelentést. A betörők kinyomozására Dragici detektívönök széleskörű intézkedéseket tettek.

Közgazdaság. A valutapiac.

Zürich: Berlin 340, Newyork 520, Milanó 2100, Prága 565, Budapest 775 Zágráb 185, Bucuresti 385, Varsó 12, Bécs 27, osztrák lebelyegzett korona 20.

Budapest: Napoleon d'Or 2275, dollár 680, francia frank 4910, márka 442, lira 2560, osztrák korona 285, leu 5025, sokol 727 és negyed.

Bécs: Szokol 2650, dinár 3600, magyar korona 375, leu 2480, francia frank 18100, svájci frank 45900, márka 1570.

Irodalom és művészet.

A színház heti műsora. Kedden: Leányvásár (B bérlet), Barics Gyula mint vendég, Szerdán: Tosca (C bérlet). Kertész Vilmos felléptével. Csütörtökön: Bohémek (A bérlet). Kertész Vilmos felléptével. Pénteken: Haltyu. (B bérlet). Poór Lili mint vendég. Szombaton: Man darin. (C bérlet). Poór Lili és dr. Janovics Jenő vendégfelléptével. Vasárnap délután: Szerencsétlenc, este: Vasgyáros. (A bérlet). Poór Lili mint vendég.

* Leányvásár Barics Gyula felléptével. Ma kedden lép fel mint vendég Barics Gyula egyik legjobb szerepében. Tom Miglessi játsza a Leányvásár operetben, a többi főszerepeket Halmos Mici, Szeghő Lili, Benkőné, Inke Rezső, Sebestyén Jenő, Selmecey Mihály, Ács Mihály játsszák.

* Kertész Vilmos felléptel. Kertész Vilmos, az aradi színház állandó vendége szerdán és csütörtökön lép fel a városi színházban. Szerdán a Tosca opera Cavaradossi szerepében és csütörtökön a Bohémek opera Rodolfo szerepében. Az operákban a főbb szerepeket Horváth Mici, Firon Sylvia, Z. Várady Margit, Róna Dezső, Ladiszlay József, Szabó Gyula, Faludy Károly és Ács Mihály játsszák.

* Poór Lili és dr. Janovics Jenő együttes fellépte. Pénteken kezd meg Poór Lili vendégfellépteit, amelyek három napra vannak tervbe véve a következő műsorral: Pénteken: Haltyu (cím-szerepben Poór Lili.) Szombaton: Mandarin (a két főszerepben Poór Lili és dr. Janovics Jenő.) Vasárnap: Vasgyáros (Claire — Poór Lili.) Az összes hírdetelt előadásokra jegyek előre válthatók a téli színház pénztáránál.

* Előkészületben: Gyémántköszörűs. A nagyságos asszony táncosa, francia vigiálék ujdonságok.

* A Jüdsch-Deutsch (zsidó) színtársulat ma kedden tartja első előadását a nyári színházban, amely alkalommal színtre kerül: „17 évig Szibériában (17 Jahre in Sibirien) c. életkép. Ezen előadásra a még meglevő csekély számú jegyeket szintén a téli színház pénztáránál és este az előadás előtt a nyári színház pénztáránál válthatók.

* Haladás előadás. Mind jobban sorakozik a közönség a szombat délutáni „Haladás”-okra, melyeket nem az előadások ismert tetteit páthosza, hanem a családi eszmecsereleés melegsége jellemez. A szombati megnyitó szavak után Kampis Rózsika és Salatz Lili ügyes zongorajátéka kezdte meg a műsort, melyből Csáky Gyula meleghangú és Balázs Magda nagy sikert aratott

szavata mellett Koch Miklós jeles hegedűszóloja emelkedik ki: Schmiedt Vilma precíz zongorakisérével. Az előadás helyét most a Nagy Zoltán lítkár által egységes beszédbe szőtt néhány színes ősz hangulat foglalta el s bezárol Tompos M. József, a színtársulat szimpatikus tagja énekelt zajos tetszés mellett. A kíséretet Gellért Pál karmester látta el, kit a Haladás közönsége szeretettel és sok tapsal halmozott el. Szombaton Kilenyi Albert dr. gyermekorvos tart előadást.

* Két hangverseny. Szépszámú közönség gyűlt össze szombat este a Kulturpalota nagytermében Salgó Pirocska zongoraművész nő hangversenyén. A művész nő a műsor összeállításánál nem vette figyelembe azokat a hangversenyszámokat, amelyek próbakövei a művészek. Mozart könnyű melodiját, Schubert romantikus zenéjét, Dohnányi rapszódiját tökéletes előadásban élvezhette a közönség. Csillogó technikája, zenei intelligenciája predestinálják arra, hogy rövid idő múlva együtt emlegessék a legkiválóbb zongoraművészekkel. A művésznőt a közönség minden egyes száma után lelkesen megtapsolta.

Vasárnap este csaknem zsúfolt ház jelenlétében hangversenyezett a lugyi „Lira”-dalárda. Bacan tanár nagy zenei tudását dicséri a dalkar szerencsés összeállítása. A széphangu énekesek és énekesnők által precízen előadott hangversenyszámok nagy sikert arattak. Dr. Olariu kellemes csengő tenorjával egy operariát és egy műdalt adott elő. A nagyszámú közönség zajosan ünnepelte az előadó művészt (P. G.)

* Franz Steiner bécsi kamaranékes közkivánatra e hó 19-én hangversenyez Aradon. Steinernek dr. Strauss Richardtal telj körülja alkalmával olyan emlékezős sikerei voltak hogy mindenütt, ahol őt hallották, újra felkérték egy-egy estélyre. Műsora most leginkább Schubert-dalokból áll, mint: Wohin, Wanderers Nachtlied, An die Laube, Erlkönig, stb., míg Brahmsól a Zigeunerlieder és Solwe Hochseitslied-jét is fogja énekelni. Jegyek Bloch-cégnél kaphatók.

* Gmeiner Luiza hangverseny előtt. A három Gmeiner testvér közül kik a szószoros értelmében az egész világon hírnevet szereztek maguknak. Luise a legtehetségesebb, míg Lulu a berlini opera híres alt-szólistája. Dr. Waller Niemann (Lipscse) ezt írja Luise Gmeiner-ről löbök között „Meister des Klaviers” című könyvében: Osztrák talentum és Mentertipus az erdélyi származású Gmeiner és mestertanítványa Isidor Philippnek, a híres párisi professzornak. Több mint 12 év óta berlini lakos, ma a legnagyobb művészek felett áll. Játéka földöntúli élvezetet nyújt. Egy Chopin-sonatát ha játszik, az az ő kezei alatt egy új forró, drámai költeményvé éled. A Dresdener Journal Carrenoval hasonlítja össze. Ezt a nagyszerű művésznőt az egész világon ünnepelték s kivánatos volna, ha itteni hangversenyén is részt venne Arad egész zenei világa. Gmeiner Luiza 18-iki és Steiner Franz bécsi kamaranékes 19-iki hangversenyeire jegyek Blochnál. Műsor: Beethoven: Variationen C-moll, Chopin: Nocturne Fis-dur, Chopin: Polonaise As-dur, Liszt: Sonate H-moll Liszt: Liebestraum As-dur, Soirée de Vienne No. Dohnányi: Rhapsodie C-dur.

* A legújabb berlini színház. Berlin. A régi Secessio helyiségeiből a Kurfürstendammon Kaufmann Oszkár művészi érteke bensőséges hangulatu színházat csinált. A lehető leggazdagabb vonalakban dolgozta ki gyöngéd és halvány színekkel a helyiséget úgy hogy a színház minden pontjáról gazdag és

nagyszerű látványt nyújt a színpad a nézőknek. Kaufmann a világitást és a színpad építését raffinált izléssel dolgozta ki. A festőművészt Klein Cézár festőművész, a szobrászati munkákat Réger szobrászművész készítették az építész intencióival oly nagyszerű összhangban, hogy végre a mű az expressionista Rokoko szerencsés és nagyszerű megoldása lett. A kis színház bájosága művészi kidolgozásának finomságával és szépségével vetekedik.

MOZI. Végzetes szépség az Apollóban. Az Apolló színház nagy siker mellett mutatta be a Végzetes szépség című négyfelvonásos társadalmi drámát a hétfői új műsorán. A szerelem nem ismer testvért, nem ismer barátot és feldul bármily őszinte szép viszonyt. Ennek ki-domborítása az a kép, amelyet hétfőn mutatott be az Apolló. Bill és Christian jóbarátok mindaddig, míg ki nem derül, hogy mind a ketten közösen egy leányt szeretnek. Még annyira erős, hogy nem szakítanak, hanem a lányra bízzák a választást. A leány nehezen választ, mert midkötőjüket egyformán szereti. Végül is Bill mellett dönt. De a házasságuk nem boldog. Ekkor Christian hívja segítségül, aki meg is jelenik, de rossz vége lesz a dolognak, mert Bill élete ellen tör, végre is párbajban Bill megsebesül, majd meg is hal. Christian feleségül veszi az özvegyet és boldog házassága csakhamar feloldja az ellenséggé vált jóbarát emléket. A kép kiállításra minden igényt kielégít, de a darab sikerének legfőbb okát Marie Louise Dervalban, a Com. Française tagjának kiváló művészetében kell keresnünk. Az Apolló kedden utoljára vetíti a képet.

* Aradi sportfelvételek az Apollóban. Általános érdeklődés mellett kezdte meg az Apolló az aradi képek vetítését a hétfői műsor keretében és pedig a sportképek bemutatásával. Az AAC, szeptember 8-iki sportnapján készült felvételek képezik a film anyagát, valamint a Törökvs—Egyetértés egy mérkőzése, amely izgalmas gyönyörű felvétellel dicséri a Viktoria filmgyárat.

* Életet — életedért az Urániában. Mária Carmi csodálatos művészele leirhatatlan sikert aratott az Uránia hétfői előadásain. Valóban csodálatos ennek a művésznőnek szépsége és interpretáló képessége, amellyel szerepeinek legkisebb részét a legjellegesebb mértékben érzékelhetővé teszi a fehér vásznan. Egy ártatlan leánykának, Genovénak küzdelmét alakítja a gazdag Spinolával szemben, aki végül is feleségül veszi, dacára annak, hogy a leány mást szeret: egy fiatal költőt. A szerencsétlen házasságba a szülei kényszerítik a leányt, akik végül is megöl a férje féltékenységében. Nem marad Spinola sőt betette megboszulatlan, mert a mardosó lelkiismeret az öngyilkosságba kergeti. Csak a költő siratja a maga életének szépségét: Genovét. A gyönyörű kiállítású kép kedden megy utoljára az Uránia műsorán.

Gmeiner Luise (Berlin) Zongora estélye Kulturpalota este 1/9 óra	18	Jegyek Blochnál
19	STEINER FRANZ kamaranékes, Bécs Schubert-estélye Kultur-palota este 1/9 óra	

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF felel.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszállító koosokkal felelősség mellett pontosan és eicsön teljesít:

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz.

Tört aranyat, ékszent, régi arany és ezüstpénzeket vesz: KERTÉSZ

órás ékezerész (Strada Moise Niceara (Vörösmarthy-utca) 1. 4083

Raglások, átmeneti kabátok,

öltönyök, leánykarunkák, iskolalábtényők, gyermek téli kabátok keszen és mérték szerint legjobb minőségben. 4057

NEUMANN M. cégnél, ARAD.

Olesón eladók:

magán- és bérházak gazdálkodásra, gyáralapításra alkalmas házak elfoglalható lakással, szőlők, felszereléssel, kolnával üzletek, irodák, kávéházak, vegyeskereskedések, korasmák, esetleg házzal együtt állandóan előjegyzésben WALLINGER-IRODÁBAN Földes-patika kapujával szemben. — Eladó ingatlanok előjegyzése elfogadjatik. 11153

Várad Irma
(ezelőtt: STAUDNÉ) **női divattermében**

Str. Ioan Russu Sirianu (Aulich Lajos-utca) 20. sz. alatt első-rangu kivitelben készülnek

hosszu kabátok, gallérok
fagononként 400 Leitől, **kosztümök** 450 Leitől, **ruhák** 300 Leitől. **Pontos kiszolgálás.** 11153

Aradváros I. ker. előljárássága.
23.200—1921.

HIRDETMEY.

Közírhre teszem, hogy Bucuresti város hatósága keres 300 utcaseprő munkást. Jelenkezők további felvilágosítást az I. ker. előljárásságnál nyerhetnek déleltől 9—12-ig.

Arad, 1921. október 17.

Pociolanu, s. k.
I. kerületi előljáró.

2011—1921. ügyszám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A máriaradnai járásbíróság fenti számú kiküldött végzése folytán ezennél közírhre teszem, hogy Stauber Abraham kárára 1921. évi október hó 20. napján délután 3 órakor a máriaradnai vasúti állomás raktárában 500 Hliter 1920. évi termésű bor az 1875. XXXVII. t. c. 351. §-a alapján 275.000 Lei kikiáltási áron a legtöbbet ígérőnek a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezéhez készpénzben lefizetni.

A vasúti fekbér az árverés napjától kezdve vevőt terheli.

A vételi illeték vevőt terheli.

Részletesebb felvilágosítást dr. Ciobán Aurél lipovai ügyvéd irodájában lehet szerezni.

Radna, 1921. évi október hó 16-án.

Tichy Árpád.
bírószági végrehajtó.

4090

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséi ára 75 bani.

Vastagabb betűkkel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat néghuzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk lei.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szölg 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

KERESEK AZONNALI belépésre teljes szakismerettel bíró fűszeres segédet. Ajánlatok küldendők Messzer Armin-cég Pankota. 4095

PIATALEMBER ki a román nyelvet ugy szóban mint írásban tökéletesen bírja, magyarban is perfekt gépirásban járatos, délutáni órákra irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 1076

KERTÉSZ és kertész-munkás alkalmazást nyer az Orfeinatul Regina Maria intézetben — volt városi árvaaházban — Jelenkezés az adminisztratív igazgatónál Str. Vincentin Babes. 4085

ÜGYVÉDI IRODÁMBA jó gépiró románul tudó írnokeot keresek. Cim a kiadóhivatalban. 4033

KERESEK románul beszélő ügyész fűszeres segédet Weiszberger, Gurahonc. 4059

AGILIS ÜGYNÖK közszükségleti cikk árusítására provízió ellenében állandó foglalkozást nyerhet. Cim a kiadóhivatalban. 4073

Lakás.

INTELLIGENS fiatal házaspár 1—2 butorozott szobás lakást, esetleg teljes ellátással keres. Ajánlatok „Magántisztviselő” alatt a Kelet hírlapírodába kérek. 11096

URI HÁZASPÁR butorozott egy-két szobát keres (esetleg konyhahasználattal.) Választ „Megegyezés 42” címen kiadóba kérek. 4086

URIEMBER helyvárosi kétszobás butorozott szobát keres magas árért. Cim Wallinger hirdetőjében. 11153

Vétel és eladás.

MAHAGONI ZONGORA és teljesen új hímő eladó. Megtekinthető délután 2—4-ig özv. dr. Bartáné Strada Vincentin Babes (Kiss Ernő-utca) 10. 4091

BÉKEBELI új, finom asztalnemű, kézi-hímzésű fehérnemű eladó. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 3. 4088

RUHAFESTÉK valódi Bermann-féle ismét kapható. Főraktár: Szondy gyógyszerár. 3973

PEHERNEMŰ VARRÓGÉP, nagy göblen-kép perzsaszőnyeg, petróleumlámpa, futószőnyeg eladók. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 7. 4094

MINDENNEMŰ BUTORT, porcellánt, szőnyegeket, képeket vesz és elad Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér). 20. 11045

ZONGORA ELADÓ Str. Nicolae Ionescu (Gróf Károlyi-utca) 3. 4093

VEHET eladhat, cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortu-tay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

ŐSZI IDÉNYRE szövetek flanelék olcsón szerezhethők be STRASSER divat-áruházában (Lutheránus templommal szemben). 3887

UJ HORDÓK! cca 360 hektoliter darabonként 300—600 literig ujhordó eladó. Értekezni Rosenthal Sámuel Ciu (Kolosvár) Calea Reg. Ferdinand 145. 11095

KOSZTÜMÖK, függöny, stb. eladók Piata St. Sava (Kelemen-tér) 6. ajtó 7. 4092

PERZSASZŐNYEGEK, gyönyörű példányok 300x100 „Mugristán” 200x115 „Kazák” és 175x130 „Blantsiku” eladók. Megtekinthetők Szirmai-ügynökségnél Strada Tribunalu Axente (Damjanich-utca) 14. 11203

Ingatlan.

ELADÓK Str. Tribunalu Axente (Damjanich-utca) 1. és Piata Pestelui (Hal-tér) 12. számú házak kedvező feltételekkel. Tudakozódní Hábernél, Str. Unirei (Pábián Gábor-utca) 4—5. 11153

Uzletek.

JÓFORGALMU vegyeskereskedés átadó. 35 ezer leivel átvehető. Bővebbet Redis Pálnál, Seprős. 4040

Oktatás.

NÉMET ÉS ANGOL órákat adok. Csoporttanításnál lényeges árkedvezmény. Cim a kiadóban. 4084

Különféle.

JUTANYOSAN vállalkunk felsőruhá, fehérnemű varrást, hímzést, monogramkészítést előrajzolókat. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 3. 4089

VIZUMOZÁST 40 felért kedden estig vállalak szívességből Zimmermann Ignác Piata Avram Iancu (Szabadságtér). 11153

AUTOMOBIL GARAGE a városközpontjában kiadó. Cim a kiadóban. 4032

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közölny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca). „Kelet” hírlap elárúsító és hirdetés felvevő irodá Str. Alexandri (Salacz-u.) 1. Háász ügynősége Str. Eminescu (Deák F-utca) 2. és Mandl, Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet. Szirmai adásvételi irodája, Strada Tribunalu Axente (Damjanich-utca.) 14.

Csodás hatásu arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Szeplők, májfoltok, bőrtakák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozszás tide hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Legjobb minőségű TEA és RUM

oo kapható oo
Vojtek és Weisz
drogueriában ARADON. 4055

Cser- és bükkhasább-tüzifát

waggontételenként és ölenként legolcsóbban oo szállít: oo

Szimányi Testvérek
oég. Calea Radnei (Radnai út) 27—31. sz.
Telefon sz. 122.

Fűrészelést és házhoz szállítást legolcsóbban vállalunk. 4074

Utlevelek

láltamozását legmegbízhatóbban végzi
KELET hírlapiroda
Rendszeresített futárjárat. 11097

Szerszámok „Prompt”
Építkezési vasalások
Technikai áruk
10801 **Vashordók**

Obernik és Drucker
Timisoara (Temesvár), Józsefváros,
Str. I. G. Bratianu (Uri-utca) 12. sz.

Női divat kalap-salonmat,
mely 18 éve fennáll, visszavonulás folytán eladni kívánom, melyet hajlandó vagyok teljes egészében lakással, szalonberendezéssel, dolgozó szobával, nyers árukészlettel és feldolgozott kész kalapokkal együtt eladni. Esetleg a berendezés és az áruaktár külön-külön is.
Grünblatt Antonia,
Piata Avram Iancu H. 4000

Romania Ministerul de Interne Direc-tiunea Pol. si Sig. Gle Prefectura Politiel Arad, Sectia Administrativa.
No. 7797—1921.

FELHÍVÁS.

Az aradi államrendőrségt közzendészetii ügyosztály felhívja mindazon luxusautó teherautó és motorkerékpár tulajdonosokat vagy azok megbízottjait, hogy folyó hó 24-től 30-ig tartandó országos szemlén gépjárművelkek és adásvételi szerződéssel, vagy az arra vonatkozó számlakkal a Str. Marasesti (Kossuth-utcai) Rendőr Prefecturán jelenjenek meg a következő sorrendben ugyanint:

— Október 24-én az 1—20-ig terjedő rendszámuak.
— Október 25-én a 21—40-ig terjedő rendszámuak.
— Október 26-án a 41—60-ig terjedő rendszámuak.
— Október 27-én a 60—85-ig terjedő rendszámuak.
— Október 28-án pedig a motor kerékpártulajdonosok 1—12 sorszámig.

A fentemlítt napokon lesznek kiadva az új forgalmi engedélyek is a régiélek bevonásával. Mindazok, akik ezen felhívásnak nem tesznek eleget a meghatározott időben, a vonatkozó törvény 47. §-a értelmében meg lesznek büntetve.

Arad, 1921. október 15.

Gritta
Prefectural Politie

Mielőtt téli felöltő szükségletét beszerzi, tekintse meg JULIU PLESZ GYULA ARAD, Strada Pirlol Nr. 3. Vörösmarthy-u. a Színház épület női és gyermekruha áruházát hátsó beláratával szemben. 3930 Külön mértékosztály!

Nyomatott az Aradi Nyomda Vállalat rotációs gépén. Kiadó: Világos Aradi Nyomda Vállalat.